

Rymy dla najmłodszych

DAS JUGENDAMT.
Unterstützung, die ankommt.

Chcielibyśmy podziękować wydawnictwom Klett Kita Fachverlagen za bezpłatne wykorzystanie zabaw paluszkowych i rymowanek z publikacji „Die schönsten Fingerspiele & Bewegungsreime für Krippenkinder” [Najpiękniejsze zabawy paluszkowe i rymowanki dla dzieci w wieku żłobkowym].

Uwaga:

Texty wydrukowane bez odniesienia do źródła są, według naszych ustaleń, utworami znajdującymi się w domenie publicznej. W przypadku natknięcia się na teksty, co do których uważają Państwo, że stanowią one naruszenie Państwa praw autorskich, uprzejmie prosimy o kontakt.

INSTRUKCJE DOTYCZĄCE RUCHÓW DO RYMOWANEK I ZABAW PALUSZKOWYCH ZAPISANE SĄ W „KOLORZE” POD TEKSTAMI.

Drodzy Rodzice,

rymowanki fascynują dzieci już w najmłodszym wieku. Niemowlęta uwielbiają brzmienie i rytm rymowanek dla dzieci. W szczególności, gdy rymowanki są połączone z ruchami i zabawami paluszkowymi. Niemowlęta nie rozumieją jeszcze znaczenia słów. Mogą je jednak WIDZIEĆ, SŁYSZEĆ i CZUĆ.

WIDZENIE: Niemowlę uważnie śledzi ruchy ust i mimikę rodziców. W ten sposób łączy ruchy ust z dźwiękami, a mimikę twarzy z treścią rymowanek.

SŁUCHANIE: Niemowlę uwielbia brzmienie i melodię rymowanek. Reaguje na różne wysokości głosu rodziców i słyszy różnice pomiędzy dźwiękami.

CZUCIE: Niemowlę uczy się poprzez ruch i dotyk. Czuje kochający dotyk rodziców podczas zabaw paluszkowych i próbuje naśladować ich ruchy. Niemowlę uczy się i mówi całym swoim ciałem.

Rymowanki i zabawy paluszkowe to mnóstwo zabawy i radości dla niemowląt i małych dzieci - a także dla rodziców. Bliskość podczas wspólnej zabawy dobrze wpływa na relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi. Rymowanki i zabawy paluszkowe rozbudzają radość mówienia. Ponadto wspierają one także rozwój mowy u dzieci.

W tej książeczce znajdą Państwo kolorowy wybór rymowanek i zabaw paluszkowych oraz informacje i wskazówki dotyczące rozwoju mowy u dzieci.

Życzymy Państwu i Państwa dziecku dobrej zabawy w trakcie ich wspólnego wypróbowywania!

Wie das Fähnchen auf dem Turme

Wie das Fähnchen auf dem Turme
sich kann dreh'n bei Wind und Sturme.
So soll sich mein Händchen dreh'n,
dass es eine Lust ist anzuseh'n.

**WYCIĄGNIJ OBIE RĘCE DO GÓRY I OBRACAJ
NIMI W PRZÓD I W TYŁ JAK FLAGAMI.**

Wie das Blättchen an der Linde
sich bewegt bei Sturm und Winde.
So soll sich mein Händchen dreh'n,
dass es eine Lust ist anzuseh'n.

**WYCIĄGNIJ OBIE RĘCE W GÓRĘ I OBRACAJ
NIMI W PRZÓD I W TYŁ JAK LIŚĆMI.**

Wie der Drachen in der Höhe
sich bewegt bei Sturm und Böe.
So soll sich mein Händchen dreh'n,
dass es eine Lust ist anzuseh'n.

**WYCIĄGNIJ OBIE RĘCE W GÓRĘ I OBRACAJ
NIMI W PRZÓD I W TYŁ JAK LATAWCAMI.**

Die Hausmaus

Die Hausmaus, die Hausmaus,
UFORMOWAĆ DACH NAD GŁOWĄ.
die will aus dem Haus raus.
**CZOŁGAĆ SIĘ W PRZÓD I W TYŁ, UŻYWAJĄC
RĄK.**

Sie sucht sich ein Loch,
**NARYSOWAĆ OKRĄG W POWIETRZU OBIEMA
RĘKAMI.**
kriecht raus und denkt „Och!“
**STUKNAĆ SIĘ PALCEM WSKAZUJĄCYM W
CZOŁO.**

Ich bin eine Hausmaus,
UFORMOWAĆ DACH NAD GŁOWĄ.
will nicht aus dem Haus raus.

Ich bleib lieber hier,
so gut geht es mir.
POCIERAĆ BRZUCH.

*Aus: Die schönsten Fingerspiele &
Bewegungsreime für Krippenkinder*

Die Fingertiere

Fünf Finger sind an meiner Hand.

PODNIĘŚ RĘKĘ, ROZPROSTUJ PALCE.

Der Daumen ist ein Elefant.

**WYCIĄGNIJ KCIUK, UFORMUJ POZOSTAŁE
PALCE W PIĘŚĆ.**

Stampft mit den Füßen auf den Boden.

TUPNĄĆ OBIEMA STOPAMI.

Und reckt den Rüssel ganz nach oben.

**UFORMUJ RĘKAMI TUŁÓW PRZED NOSEM I
ODCHYL GŁOWĘ DO TYŁU.**

Der Zeigefinger gar nicht bange.

WYCIĄGNAĆ PALEC WSKAZUJĄCY.

Windet sich, wie eine Schlange.

PORUSZAĆ PALCEM WSKAZUJĄCYM W GÓRĘ I W DÓŁ.

Auf und ab und rundumher

**PORUSZAĆ RAMIENIEM W GÓRĘ I W DÓŁ
ORAZ PO OKRĘGU.**

kriecht die Schlange kreuz und quer.

PRZESUŃ PALEC WSKAZUJĄCY W GÓRĘ I W DÓŁ.

Der Mittlere ein Nashorn ist,

WYPROSTUJ ŚRODKOWY PALEC.

das gerne Obst und Pflanzen frisst.

**ZBLIŻENIE DŁONI DO UST, NAŚLADOWANIE
RUCHÓW ŻUCIA.**

Aus: Die schönsten Fingerspiele &
Bewegungsreime für Krippenkinder

Im Schlammbad liegt es gern und lang.

WYGIĄĆ SIĘ DO TYŁU.

Mit seinem Horn wird ihm nicht bang.

STUKNIJ W NOS.

Der Ringfinger, das Krokodil,

WYSUŃ PALEC SERDECZNY.

flutscht schnell ins Wasser rein, am Nil.

NAŚLADUJ RUCHY PŁYWACKIE.

Dann reißt es weit sein Maul hier auf,

**UŻYJ OBU RAMION, ABY NAŚLADOWAĆ
PASZCZĘ KROKODYLA I OTWÓRZ JĄ SZERO-
KO.**

schnappt einen Fisch und frisst ihn auf.

**PORUSZAJ OBIEMA RĘKAMI „OTWIERAJ I
ZAMYKAJ”**

Der kleine Finger, sieh ihn an,

WYCIĄGNIJ MAŁY PALEC.

er ist ein Affenbaby dann.

PORUSZAĆ PALCEM.

Springt fröhlich hier von Baum zu Baum.

**POZWOLIĆ MAŁEMU PALCOWI „SKAKAĆ” W
POWIETRZU.**

So lustig ist er anzuschauen.

KLAŚNIJ W DŁONIE.

Mein Häuschen

Mein Häuschen ist nicht ganz gerade,
das ist aber schade!
Mein Häuschen ist ein bisschen krumm,
das ist aber dumm!

**UFORMOWAĆ KRZYWY DOM OBIEMA
RĘKAMI.**

Huuh – da bläst der Wind herein.

**DMUCHNIJ W DŁONIE TWORZĄCE DO-
MEK.**

Bautz – fällt das ganze Häuschen ein!

OPUŚĆ RĘCE.

1,2,3 – schaut nur, schaut!
Jetzt ist es wieder aufgebaut.

**PONOWNIE UFORMUJ DOMEK
OBIEMA RĘKAMI.**

Ich bin ein Baum

Ich bin ein Baum, ich stehe da

**STAŃ Z ROZSTAWIONYMI NOGAMI I UNIESIO-
NYMI RĘKAMI.**

und fühle mich ganz wunderbar.

UŚMIECH.

Die Vögel sitzen auf den Zweigen.

WYKONUJ LATAJĄCE RUCHY RAMIONAMI.

Der Wind kann mich auch manchmal beugen.

ZGINAJ CAŁE CIAŁO DO PRZODU I NA BOKI.

Doch meine Wurzeln halten mich.

TUPAĆ OBIEMA STOPAMI.

Komm, lehn dich gerne fest an mich.

PRZYTUL SVOJE DZIECKO.

Ich bin ein Baum, ich stehe da

**STAŃ Z ROZSTAWIONYMI NOGAMI I
RĘKAMI W GÓRZE.**

und fühle mich ganz wunderbar.

UŚMIECH.

*Aus: Die schönsten Fingerspiele &
Bewegungsreime für Krippenkinder*

Himpelchen und Pimpelchen

Himpelchen und Pimpelchen stiegen auf einen Berg.

JEDEN KCIUK JEST MALINOWY, A DRUGI PIMPELOWY.

**WYCIĄGNIJ KCIUKI I PORUSZAJ NIMI NAPRZEMIENNIE W PRZÓD
I W TYŁ, JEDNOCZEŚNIE PRZESUWAJĄC DŁONIE W GÓRĘ.**

Himpelchen war ein Heinzelmann und
Pimpelchen ein Zwerg.

NAJPIERW PORUSZAJ JEDNYM KCIUKIEM, POTEM DRUGIM.

Sie blieben lange dort oben sitzen
und wackelten mit den Zipfelmützen.

**TRZYMAJ OBA KCIUKI OBOK SIEBIE I PORUSZAJ NIMI
SAMYM CZASIE.**

Doch nach vielen, vielen Wochen
sind sie in den Berg gekrochen.

NIECH OBA KCIUKI ZNIKNAJĄ W PIĘŚCIACH.

Da schlafen sie in guter Ruh'.
Sei mal still und hör gut zu!

WYDAWAĆ ODGŁOSY SNU LUB CHRAPANIA.

Der Tisch ist gedeckt

Der Tisch ist gedeckt.

ZAMASZYSTY RUCH RĘKĄ PO STOLE.

Teller und Besteck.

STUKANIE W TALERZ I SZTUĆCE.

Wir sitzen bereit,

WSTAĆ I „USIAŚĆ” NA KRZEŚLE.

mit Hunger und Freud'.

POCIERAĆ BRZUCH.

Guten Appetit,

POCIERAĆ DŁONIE.

nun esst alle mit.

PRZESUWANIE RĄK W GÓRĘ I W DÓŁ.

Aus: Die schönsten Fingerspiele & Bewegungsreime für Krippenkinder

Die Mücke

Schau, die Mücke, summ, summ, summ,
sie fliegt um deinen Kopf herum.

**DIE FINGER EINER HAND KREISEN ALS
MÜCKE UM DEN KOPF DES KINDES.**

Sie fühlt sich so bei dir zu Haus
und ruht sich auf der Nase aus.

**DIE MÜCKE LANDET AUF DEM ARM, DEM
BAUCH, DEM BEIN UND AM ENDE AUF DER
NASE DES KINDES.**

Das Würmchen auf dem Türmchen

Es war einmal ein Würmchen,
das klettert auf ein Türmchen.

**EINEN UNTERARM ALS „TÜRMCHEN“
AUFSTÜTZEN UND MIT DEM ZEIGEFINGER
DER ANDEREN HAND ALS „WÜRMCHEN“
DEN TURM HOCHKLETTERN.**

Da kam ein Stürmchen,
PUSTEN.
da flog das Würmchen vom Türmchen.
**DEN ZEIGEFINGER NACH UNTEN
FALLEN LASSEN.**

Rozwój mowy u dzieci

OD URODZENIA Niemowlę uważnie się przysłuchuje i rozpoznaje głos matki, a także głos ojca. Niemowlę nawiązuje intensywny kontakt ze swoim otoczeniem poprzez krzyk.
Ćwiczenie najwcześniejszej komunikacji

DO 3. MIESIĄCA ŻYCIA Niemowlę jest teraz w stanie wyrażać się w bardziej zróżnicowany sposób. Teraz komunikuje się również poprzez gaworzenie, pieszczenie i mruczenie.
Pierwsza faza gaworzenia

DO 6. MIESIĄCA ŻYCIA Niemowlę gaworzy teraz całe sylaby i podwójne sylaby, takie jak „lalala”. Rozumie już niektóre nazwy przedmiotów lub osób, takie jak „tata”.
Druga faza gaworzenia

DO 12. MIESIĄCA ŻYCIA Zabawy dźwiękowe dziecka stają się prawdziwymi monologami dźwiękowymi. Wie, że jego wypowiedzi dźwiękowe, takie jak „mama”, mają określone znaczenie.
Rozwój przedjęzykowy jest zakończony

DO 18. MIESIĄCA ŻYCIA Dziecko uczy się od 2 do 10 kolejnych słów. Rozumie proste pytania lub polecenia, również dlatego, że interpretuje mimikę i gesty osoby mówiącej.
Pierwsza komunikacja w języku dziecięcym

DO 24. MIESIĄCA ŻYCIA Teraz dziecko uczy się nowych słów znacznie szybciej. Jego słownictwo obejmuje 200 rzeczowników, czasowników, przymiotników i zaimków.
Wraz z eksplozją słownictwa następuje wkroczenie w pierwszy wiek zadawania pytań

DO 30. MIESIĄCA ŻYCIA Dziecko zestawia ze sobą więcej niż 2 słowa. Dostrzega zasady mowy. Niektóre dzieci mówią już o sobie „ja”.
Rozszerzenie konstrukcji zdaniowych do nieuformowanych zdań wielowyrazowych

DO 36. MIESIĄCA ŻYCIA Dziecko poszerza swoją wiedzę poprzez ciągłe zadawanie pytań. Poszerza się zasób słownictwa, a jego rozumienie języka nie jest już istotnie ograniczone.
Wraz z przyswojeniem pytań następuje przejście do drugiego wieku zadawania pytań

Jak rozmawiać z niemowlęciem?

- Mów do niemowlęcia prostymi zdaniami i kładź silny nacisk na akcentowanie.
- Baw się własnym głosem - mów wysoko, nisko, głośno, cicho, szybko i wolno. Używanie tak zwanego „języka niemowląt” (Infant Directed Speech [mowa matczyzna]) pomaga niemowlęciu rozpoznać głos. Większość rodziców używa języka niemowląt intuicyjnie.
- Wspieraj to, co mówisz gestami i mimiką – w ten sposób przyciągniesz do siebie uwagę swojego dziecka.
- Niemowlęta uwielbiają częste powtórzenia. Cieszą się, gdy coś rozpoznają.
- Niemowlęta uwielbiają rymowanki, piosenki, zabawy paluszkowe i opowiadanie historyjek na kolanach, które są wypowiedane lub śpiewane przez znajomy głos.
- Oglądanie książeczek z obrazkami sprawia niemowlętom ogromną radość. Dla niemowląt książeczki są zabawkami, po które lubią sięgać, przewracać strony, a niekiedy nawet je gryźć. Lubią też oglądać sobie obrazki z rodzicami i starszym rodzeństwem - zwłaszcza jeśli osoba czytająca ilustruje językowo obrazki prostymi, krótkimi zdaniami.

Wskazówka dotycząca smartfonów, tabletów, telewizorów i innych urządzeń:

Niemowlęta i małe dzieci nie potrzebują mediów cyfrowych do rozwoju. Wręcz przeciwnie: Muszą doświadczać wszystkimi zmysłami tego, że same mogą coś spowodować. Do tego celu potrzebują ludzi, którzy na nie patrzą, rozmawiają z nimi i bawią się z nimi. Sprzyja to ich rozwojowi, koncentracji i wyobraźni. Poza tym potrzebują również przestrzeni do ruchu, aby mogły wypróbować różne rzeczy.

Niemowlęta i małe dzieci nie potrzebują do tego smartfonów, telewizorów ani tabletów!

Więcej informacji

Szukasz odpowiednich książek dla dzieci w każdym wieku, książek w języku rodzinnym lub nowych pomysłów na zabawę?

W takim razie odwiedź

Bibliotekę dla dzieci i młodzieży w Bibliotece miejskiej i krajowej
Max-Von-Der-Grün-Platz 1–3
44137 Dortmund

lub **biblioteki dzielnicowe**
z ich szeroką ofertą literatury dziecięcej i młodzieżowej.

Wenn Otrzymasz tam bezpłatnie kartę biblioteczną dla swojego dziecka, za pomocą której możesz wypożyczać książki, a także inne media.

Jeśli jesteś zainteresowany dalszymi informacjami na temat wczesnego wsparcia dla dzieci, a także ofertami i wydarzeniami dla rodzin w Dortmundzie, odwiedź nas w Internecie pod adresem

dortmund.de/familie.

Lub skontaktuj się bezpośrednio z biurem ds. rodziny w swojej dzielnicy!
W biurze ds. rodziny uzyskasz informacje, wsparcie i porady.

Daj się zaskoczyć mnogością i różnorodnością ofert dla rodzin w Dortmundzie!

Pracownicy biur ds. rodziny z niecierpliwością czekają na Twoją wizytę!

Więcej informacji na temat
Biura ds. rodziny
znajdziesz tutaj

Stopka redakcyjna

Wydawca: Stadt Dortmund, Jugendamt

Redakcja: Jan Schröder (osoba odpowiedzialna), Wilhelm Klein

Illustration: Jasmin Franik

Koncepcja komunikacji, projekt, skład i druk: Stadt Dortmund, Marketing + Kommunikation – 12/23

W trosce o środowisko: Do druku używamy wyłącznie papieru z certyfikatem FSC/PEFC, bezalkoholowych chemikaliów drukarskich oraz farb drukarskich na bazie olejów roślinnych.

Tutaj można znaleźć wersję pdf objaśnień i notatek dotyczących rymów w innych językach, a także inne książki Plappermaul:

dortmund.de/plappermaul